

Дроздовський Я.П.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародних економічних відносин

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Стець Б.Ю.

студентка факультету міжнародних відносин

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

РЕТРОСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОРУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Безперечною умовою забезпечення ефективного розвитку підприємства є формування його конкурентних переваг. В умовах конкуренції будь-яка комерційна структура не можна обійтися без сучасних, передових технологій в організації управління. Дослідження показують, що економічно ефективно працюють ті підприємства, які мають оперативну інформацію про виробничо-господарську діяльність для підготовки і прийняття рішень. Основою успіху в бізнесі є своєчасно отримана, правильно зрозуміла і вдало використана інформація. Еволюція розвитку інформаційних технологій тісно пов'язана з розвитком нових моделей управління підприємством. Намагання компаній підвищити свою ефективність підштовхують їх до подальшої модернізації та автоматизації їхньої діяльності, розвитку моделей їх управління [4, с.523].

Питання управління на основі інформаційних систем знайшло своє відображення у наукових працях таких вчених як: Ф. Ф. Бутинця, М. П. Денисенко, І. І. Каракоза, А. Н. Кашаєва, Т. М. Ковальчук, І. В. Колосся, М. Г. Чумаченко, В.І. Кузякіна, О.В. Матвієнко, В.В. Трофімова, Г.А. Титаренко, та ін.

Для того, щоб зрозуміти роль і значення інформаційних технологій в системі управлінні підприємством, пропонується розглянути основні етапи розвитку інформаційних технологій та систем, впродовж їх історії (Рис. 1).

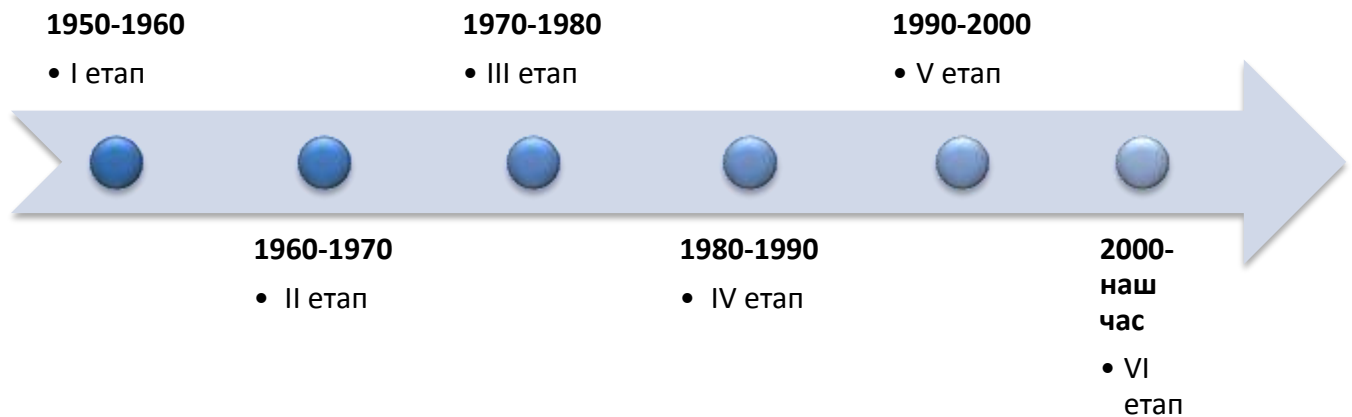

Рисунок 1. Еволюція розвитку інформаційних технологій та систем, [2].

I етап (1950-ті - 1960-ті роки): Методологічні корені сучасних систем управління підприємствами лежать у далеких 50-х рр. минулого століття. Цей етап характеризувався експлуатацією ЕОМ першого і другого покоління, створенням електронних систем обробки даних, обробки транзакцій та ведення обліку.

II етап (1960-ті - 1970-ті роки): На даному етапі були випущені МІНІ-ЕОМ і ЕОМ третього покоління на великих інтегральних схемах, першим етапом у становленні сучасних систем управління ресурсами підприємства стало створення відносно примітивної технології планування потреб в матеріалах. Комплекс подібних розрахунків був об'єднаний терміном MRP (Material Requirements Planning) [2].

III етап (1970-ті - 1980-ті роки): Здійснювалася інтерактивна спеціальна підтримка управлінського процесу прийняття рішень. На зміну MRP прийшла концепція MRP II (Manufacturing Resource Planning – планування виробничих ресурсів), яку прийнято вважати методологічною основою ERP-систем.

IV етап (1980-ті -1990-ті роки):

Система обчислення для кінцевого споживача продукції.
Здійснювалася пряма підтримка обчислень для кінцевого споживача і

продуктивності робочої групи. На даному етапі були розроблені наступні інформаційні системи:

Виконавчі інформаційні системи (ВІС).

За допомогою цих систем передається інформація для топ-менеджменту, відбувається створення стратегічних продуктів і послуг для досягнення конкурентних переваг [1].

Експертні системи (ЕС).

Експертні системи можуть служити в якості консультантів для користувачів, через ці системи надаються консультації експертів в певних обмежених сферах.

V етап (1990-ті - 2000-і роки): Електронний бізнес і комерція. Створення систем електронної комерції. Підприємства у кінці 1990-х рр. починають використовувати програмні комплекси ERP-систем (Enterprise Resource Planning), які доповнюються фінансовими функціями. Їх можна поділити на три категорії: фінансовий облік, управлінський облік і фінансовий менеджмент. Нові системи дозволяють складати звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, автоматизувати бухгалтерський документообіг і регулювати грошові потоки [2].

VI етап (2000-і – до сьогодні):

Сучасні інформаційні технології здійснюють комп'ютерну обробку інформації, використовуючи попередньо відпрацьовані алгоритми; зберігають великі обсяги інформації на різних носіях і здійснюють передачу інформації на будь-які відстані за мінімальний час.

Потреби підприємств зростають, та інформаційним системам вдається задовольняти їх не більше ніж наполовину, тому у новій економічній реальності особливі надії покладаються на PLM (Product Lifecycle Management) – управління даними про продукт упродовж його життєвого циклу. Це стратегічний підхід до організації управління підприємством, який використовує набір сумісних рішень для підтримки загально-ного представлення інформації про продукт у процесі його створення, реалізації і експлуатації [1].

Підвищення ефективності використання інформаційних систем досягається шляхом наскрізної побудови і сумісності інформаційних систем,

що дозволяє усунути дублювання і забезпечити багатократне використання інформації, встановити певні інтеграційні зв'язки, підвищити ступінь використання інформації [3, с. 21].

Ми вважаємо, що неможливо досягти довгострокового успіху та підвищити ефективність будь-якого підприємства, не використовуючи переваги інформаційних технологій в нашу епоху. Дослідження, проведені в останні два десятиліття довели, що ті організації, які вкладають гроші в технології і вибирають шлях інновацій збільшили свою частку на ринку, фінансові показники і загальну конкурентоспроможність. Інформаційні технології надають безліч інструментів, які можуть вирішувати складні завдання і планувати майбутнє зростання компанії.

Таким чином, підприємство, дістаючи оперативний доступ до світових інформаційних ресурсів, має можливість якісно та ефективно здійснювати свою діяльність. Отже, прискорення науково-технічного та інформаційного прогресу пред'являє все більш високі вимоги до інформаційного забезпечення органів управління.

Література:

1. Information Technology & Its Role in the Modern Organization [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://smallbusiness.chron.com/information-technology-its-role-modern-organization-1800.html>.
2. The Role Of Information Technology In Management [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.scribd.com/doc/39672883/The-Role-of-Information-Technology-in-Management>.
3. Денисенко М. П. Інформаційне забезпечення ефективного управління підприємством / М. П. Денисенко, І. В. Колосся // Економіка та держава. – 2010. – № 7. – С. 19–25.
4. Плєскач В. Л. Інформаційні системи і технології на підприємствах / В. Л. Плєскач, Т. Г. Затонацька. – Київ: Знання, 2011. – 718 с.